

The Abraham Arbesfeld
Kollel Yom Rishon

Sunday Morning Learning Program for Men

WWW.KOLLELYOMRISHON.ORG

*Worms in Fish:
When Torah and
Science Collide?*

Rabbi Shmuel Marcus

י' סיון תש"ע • May 23, 2010

Wikipedia:

Anisakis spp. have a complex life cycle which passes through a number of hosts through the course of its life. Eggs hatch in sea water and larvae are eaten by crustaceans, usually Euphausiids. The infected crustacean is subsequently eaten by a fish or squid and the nematode burrows into the wall of the gut and encysts in a protective coat, usually on the outside of the visceral organs, but occasionally in the muscle or beneath the skin. The life cycle is completed when an infected fish is eaten by a marine mammal, such as a whale, seal, or dolphin. The nematode excysts in the intestine, feeds, grows, mates and releases eggs into the sea water in the host's feces. As the gut of a marine mammal is functionally very similar to that of a human, Anisakis spp. are able to infect humans who eat raw or undercooked fish.

1. **תלמוד בבלי מסכת חולין דף סז עמוד ב**
 אמר רב ששת בריה דרב אידי: קוקיאני אסירי, מאי טעמא - מעלמא אתו. מתקיף לה רב אשי: אי מעלמא אתו, לישתכחו דרך בית הריעי!
 All prohibit a worm that enters from the outside
2. **תלמוד בבלי מסכת חולין דף סז עמוד ב**
 איכא דאמרי, אמר רב שישא בריה דרב אידי: קוקיאני שרו, מאי טעמא - מיניה גבלי. אמר רב אשי: פשיטא, דאי מעלמא קא אתו - לישתכחו דרך בית הריעי!
 A worm that grows from the fish itself is permissible
3. **רש"י מסכת חולין דף סז עמוד ב**
 מינה גבלי - לשון גדלי מן הבהמה עצמה הן גדלין ולאן שרץ הארץ נינהו.
4. **תלמוד בבלי מסכת חולין דף סז עמוד ב**
 והלכתא: קוקיאני אסירי, מ"ט - מינם ניים, ועיילי ליה באוסייה תולעים.
5. **תלמוד בבלי מסכת חולין דף סז עמוד ב**
 דרני דבשרא - אסירי, דכורי - שריין. אמר לה רבינא לאימיה: אבלע לי ואנא איכול. א"ל רב משרשיא בריה דרב אחא לרבינא: מאי שנא מהא דתניא +ויקרא י"א+ ואת נבלתם תשקצו - לרבות את הדרנים שבבהמה? א"ל: הכי השתא! בהמה - בשחיטה הוא דמשתריא, והני, מדלא קא מהניא להו שחיטה - באיסורייהו קיימן; אבל דגים - באסיפה בעלמא מישתרי, והני כי קא גבלן - בהיתרא קא גבלן.
 Worms found between the skin and the flesh of animals are forbidden but in fish they are permitted.
6. **חידושי הרשב"א מסכת חולין דף סז עמוד ב**
 פ' תולעים שנעשים לה לבהמה בין עור לבשר וכן לדגים ומשו"ה שבדגים שרו דהנהו ודאי מיניה קא גבלי דלא דמי לקוקני שהן הנמצאים במעי הדג דאתו ליה מעלמא ומשו"ה אסירי
 The basis for permitting worms in fish is because they definitely grow from the flesh
7. **שולחן ערוך יורה דעה סימן פד סעיף טז**
 כל תולעים הנמצאים בבהמה, מבין שהם בין עור לבשר בין שהם במעיה, אסורים. מג והנמצאים מבין בדגים במעיהם, אסורים; בין עור לבשר או בתוך הבשר, מותרים. מד (מג) ואפילו פירשו קצת וחזרו, מותרין, כי כן רביתייהו לפרוש (קצת ולחזור)

The Shulchan Aruch permits all worms in the flesh of the fish without exception.

Wikipedia:

Spontaneous generation or Equivocal generation is an obsolete theory regarding the origin of life from inanimate matter, which held that this process was a commonplace and everyday occurrence, as distinguished from univocal generation, or reproduction from parent(s). The theory was synthesized by Aristotle[1], who compiled and expanded the work of prior natural philosophers and the various ancient explanations of the appearance of organisms; it held sway for two millennia. It is generally accepted to have been ultimately disproven in the 19th Century by the experiments of Louis Pasteur, expanding upon the experiments of other scientists before him (such as Francesco Redi who had performed similar experiments in the 17th century). Ultimately, it was succeeded by germ theory and cell theory.

The disproof of ongoing spontaneous generation is no longer controversial, now that the life cycles of various life forms have been well documented. However, the question of abiogenesis, how living things originally arose from non-living material, remains relevant today.

8. תלמוד בבלי מסכת שבת דף קז עמוד ב

דתניא, רבי אליעזר אומר: ההורג כינה בשבת - כהורג גמל בשבת. מתקיף לה רב יוסף: עד כאן לא פליגי רבנן עליה דרבי אליעזר אלא בכינה, דאינה פרה ורבה. אבל שאר שקצים ורמשים דפרין ורבין - לא פליגי.

9. משנה ברורה סימן שטז ס"ק מא

ורמשים שהויתן מן הגללים ומן הפירות שהבאישו וכיוצא בהן כגון תולעים של בשר והתולעים שבתוך הקטניות ההורגן פטור [ואסור מדרבנן] אבל רמשים שהן פרים ורבים מזכר ונקבה או שהויתן מן העפר כמו הפרעושים ההורגן חייב

10. משנה מסכת חולין פרק ט משנה ו

עכבר שחציו בשר וחציו אדמה והנוגע בבשר טמא באדמה טהור

11. Tiferes Yisrael

שמעתי אפיקורסים מלגלגין על צריה זו שמכרת כלן ובטנהדרין [דנ"א] ומכחישים ואומרים שהיה במציאות כלל, לכן ראיתי להזכיר כאן מה שמ"כ בספר אשכנזי שחיצו חכס אחד מפורסם בחכמי האומות, ושמו. ל"ק. בספרו הנקרא אורוועלט חלק א' עמוד 327. סגמנא צריה כזאת צארן מנרים במהוזה פהעבאיים. ונקראת בעבר היה צלשון מנרים דיפורם יאקולום, ונל"א שפרינגמויז. אשר ההלק שלפניה ראש וזוה וידיה מהאוריים יפה. ואחורים עדיין מנולמים ברנצי ארץ. עד אחר איזה ימים. התהפך כולה לצער. ואמר. מה רבו מעשיך ה' :

12. שו"ת שבט הלוי חלק ד סימן פג

וסבור אני לומר דחכמינו ז"ל שהם בקיאים בסתרי טבע אלקים ידעו ששם זה הולם רק תולעים שבודאי נבראו מתוך הבשר של דגים או של בהמה ואין ספק על מוצאם דודאי מיני' קא גבלי, וע"כ החליטו דשל בשר אסור דבשחיטה תליא, ושל דגים מותר, אבל קבעו זה רק על סוג זה הידוע דנברא ודאי מתוך הבשר עצמו

13. הגהות אשרי מסכת חולין פרק ג סימן טט

אבל תולעים בכוררי ברור הוא לנו דמינה קגבלי ולכך שרי הילכך תולעים שנמצאו בגוף הדג שרו ושנמצאו בחוטמו ובמיעייהו אסירי:

14. Rabbi Chaim Goldberg (OUKosher.org)

Other rabbonim (including Rav Yisroel Belsky, with whom I was granted generous audience to understand both the issues, and in more complete detail his opinion) feel strongly that the parasites currently affecting various species of freshwater and salt water fish are not appreciably different from those that existed in the time of Chazal, and the parasites found in the flesh of fish are still permitted. Rabbi Belsky understands that Chazal told us that the tolayim found in the flesh are mutar because of the severah of “minah gavli” (see Rashi’s understanding of the Gemara Chulin 67B, where the term is explained to mean that the parasite grows in the fish and becomes permitted as part of the fish regardless of its original size when entering the fish or migrating from the viscera), and that we are not commanded to become experts in the field of parasitology in order to know how a parasite got into the flesh in order to know which types are permitted. The rabbonim permitting the parasites also point out that Chazal did not differentiate between the permitted types of parasite in the flesh from the forbidden types, which might also lead one to believe there is no halachic distinction in how one found the parasite in the flesh.

15. Rav Yechezkel Roth, Karlsburger Rav, Emek Hateshuva 4:57

וּמִדֵּשֶׁתָּא מַה שְׁלִפִּי"ד הַחֹקְרִים מִן חֹלֵעַ זֶה
הַנִּמְלָא צָבָשׁ הַדָּג מֵעֲלֵמָא אֲתֵי, קִצְלַת חֲז"ל
מִכְחִישְׁתָּן, וְלִדְצֵרֵי חֲז"ל אֲנוּ שׁוֹמְעִין צְדִינֵי תוֹרָה
וּמִשֶּׁה אֲמַת וְתוֹרַתוֹ אֲמַת וְהֵן צְדָאִים, אִו אָף אִי לֹו
יִהְיֶזְנָא כְּדְצֵרִיבָם שְׁמִין חֹלְעִים אֲלוּ מִתְּבוּוֹיִם מֵאִזְוָה
דָּג עֲמָא שְׁמֵשְׁרִין צִיָּאִים וְכִנ"ל, קִצְלוּ חֲז"ל שְׁאוּפֵן זֶה
מִקְרֵי מִינִיבָהוּ קִרְצֵי שְׁבוּא רַק כַּח כָּל דְּבוּ שְׁלִפִּי
הַגְּדֵרַת חֲז"ל הוּא אֲפִס וְאִין, וְעִיקַר גְּדִילְתוֹ מִינֵי
וְצִי הוּא.